

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eläintautilaiksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (dnro VN/4546/2020MMM)

Yleisenä huomioida todetaan, että toimivaltaista viranomaista koskevat säännökset ja toimivaltuuden sisältöä koskevat säännökset ovat jatkossa eri säädöksissä ja että kansallisiin säännöksiin voi sisältyä tiukennuksia tai helpotuksia, jotka on pystyttävä huomioimaan osana kunkin relevantin EU-asetukseen perustuvan velvoitteen sisältöä. Varsinkin muutoksen alkuvaiheessa hallinnon sisäinen ohjeistus, erityisesti Ruokaviraston ohjaus, on muutoksen sujuvuuden turvaamiseksi tärkeää. Olisi hyvä että kansallisessa laissa olisi aina kun vain mahdollista, viittauksia vastaaviin EU-asetusten artikloihin. Tämä helpottaisi lainsäädäntökokonaisuuden lukemista.

21 §: Ensimmäisessä momentissa oleva lauseen ”lisäksi kunnaneläinlääkäriin on kuukausittain toimitettava...vakavista eläintaukeista” voisi jättää pois, koska tämä asia on toiminut huonosti vuosikaudet. Tosiasiassa olemme lähinnä ilmoittaneet ne tapaukset, jotka AVI on saanut tietoon laboratoriosta, ja jotka ovat jo olleet Ruokaviraston tiedossa. Nyt AVIn on vaikea tietää, onko kunnaneläinlääkäriin ilmoittama tautitapaus jo Ruokaviraston tietojärjestelmässä.

40 §: Voimassaolevassa eläintautilaissa ja nyt lausunnolla olevassa eläintautilain luonnoksessa erilaisista hyväksyntä- tai lupavaatimuksissa ei ole otettu huomioon muuta eläintenpitoon liittyvää lainsäädäntöä. Valvonta- ja lupaviranomainen joutuu tekemään hyväksyntäpäätöksiä spermankeräysaseman hyväksynnästä, eläinten karanteenitilasta (esimerkiksi vientiä varten karanteenissa pidettävät ketut), vaikka toiminta rikkoo eläinsuojelulakia tai -asetusta, lakia eläinten lääkitsemisestä tai eläinlajikohtaisia maa- ja metsätalousministeriön asetuksia eläinten pitovaatimuksista tai ID lainsäädäntöä. Tilanne johtaa valvonnan uskottavuuden vähenemiseen, toimijoiden välinpitämättömyyteen lakien noudattamisesta ja eettisesti huonoon tilanteeseen. Viranomainen joutuu hyväksymään lainvastaisesti toimivan oikeushenkilön toiminnan, koska asetetut vaatimukset hyväksynnän, luvan tai statuksen myöntämiselle koskevat vain eläintautilain asettamia vaatimuksia. Tämä tilanne voitaisiin korjata lisäämällä lakiluonnoksen 40§ spermankeräysaseman hyväksyntäedellytyksiin kohta 4) aseman toiminta täyttää eläinten pitoon ja lääkitsemiseen liittyvän lainsäädännön vaatimukset. Tällä lisäyksellä eläintautilain mukaisesti annetut hyväksynnat eivät sotisi yleistä oikeustajua vastaan ja johtaisi tilanteisiin, jossa viranomainen toteaa toimijan rikkovan eläinsuojelusäädöksiä tai eläinten lääkitsemiseen liittyvää lainsäädäntöä, mutta spermankeräysaseman toiminta voi tästä huolimatta jatkua tai hyväksyntä on myönnettävä.

39 §, 43 §, 44 §, muut vastaavat pykälät: Siirroista puhuttaessa olisi hyvä selkeyttää termistöä, niin että käy selkeästi ilmi onko kyse jäsenvaltioiden välisistä siirroista vai muista siirroista (esim. rajoitusalueelta toiselle). Esimerkiksi 43 §:ssä puhutaan vesiviljelypaikkojen hyväksymisestä ja 44 §:ssä kiertävistä sirkuksista- ei aina selkeästi ilmene tarkoitetaanko jäsenvaltioiden välisiä siirtoja.

70 §: Tullille, joka toimii tällä hetkellä virka-apua antavana viranomaisena, säädettäisiin uutena asiana toimivalta valvoa eläinterveysviranomaisten ohella eläintautivaatimusten noudattamista EU:n sisärajoilla. Tämä on tarkoituksenmukaista erityisesti matkustajien mukanaan kuljettamien lemmikkieläinten ja elintarvikkeiden valvontaa ajatellen. LSSAVI kannattaa asiaa. Laittomat tuonnit ovat yhä paheneva ongelma, ja tämä auttaa sen torjunnassa.

76 §: Pykälässä puhutaan viranomaisen tiedonsaantioikeudesta. Voisiko tietyissä tapauksissa myös joillakin toimijoilla olla oikeus saada tietoa esimerkiksi valvottavien tautien varalta annetuista rajoittavista määräyksistä (esimerkiksi naapuritilat silloin kun salmonellasaneeraukseen ei ryhdytä).

93 §: Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto kannattaa ehdotusta siitä, että siirtoehtojen vastaisesti siirretty eläin on mahdollista asettaa eristykseen määräpaikassa karanteenin sijasta. Ehdotus korjaa nykylainsäädännön käytännön soveltamisessa esiintyvän problematiikan, jossa laajalti käytettyä eläinten eristysvaihtoehtoa ei ole mahdollistettu lainsäädännöllisesti. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto kannattaa lisäksi ehdotusta siitä, että Tullille säädetään vastaava toimivalta kuin aluehallintovirastolle, mitä tulee viranomaistoimenpiteisiin silloin, kun sisämarkkinoiden siirtoehtoja ei ole noudatettu. Koemme ehdotuksen edistävän sitä, että siirtoehtojen vastaisesti siirrettyjen eläinten ja niistä saatavien tuotteiden aiheuttamaan terveysvaaraan voidaan puuttua viranomaistoimin mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti.

Tähän pykälään voisi lisätä valvontaviranomaiselle itselleen mahdollisuuden lopettaa eläin tietyissä erityistapauksissa heti (laittomiin tuonteihin usein aiemminkin syyllystyneet tuojat).

95 §: Ehdotuksen mukaan aluehallintovirastolle ja Tullille säädettäisiin toimivalta määrätä hallinnollisessa menettelyssä seuraamusmaksuja. Toimivaltuus olisi uusi. Seuraamusmaksuilla pystyttäisiin puuttumaan tietoisin lainvastaisiin menettelyihin, joita esiintyy muun muassa siirrettäessä eläimiä ja tuotteita jäsenvaltioiden välillä. Erityisesti lemmikkieläinten muiden kuin kaupallisten siirtojen ja lemmikkieläinten kaupallisen tuonnin yhteydessä esitetään enenevissä määrin puutteellisia tai jopa väärennettyjä tuontiasiakirjoja. Myös esimerkiksi lain 17 §:ssä tarkoitettuna varotoimenpiteinä säädettyihin eläinten ulkonapitokieltoihin saattaa liittyä laajalti rikkomistilanteita, joiden osalta hallinnollisen seuraamusmaksun käyttö olisi tarkoituksenmukaista. LSSAVI kannattaa asiaa. Koska asia on uusi, katsomme välttämättömäksi aluehallintovirastojen valtakunnallisen kouluttamisen ja ohjeistamisen hallinnollisen seuraamusmaksun määrittämisen käytännöistä ja kriteereistä. Mikäli asiassa ei pystytä luomaan valtakunnallista ohjeistusta, mitä tulee etenkin eläinten siirtoehtojen rikkomiseen, on vaarana, että rangaistusluonteisen seuraamuksen määräyskynnyksessä ja suuruudessa voi esiintyä suuriakin eroja eri alueiden välillä. Tämä puolestaan voi herättää kysymyksen siitä kohdellaanko toimijoita maanlaajuisesti tasapuolisesti hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti.

LSSAVIn läänineläinlääkärit

LÄNSI- JA SISÄ- SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 200, 65101 Vaasa

puh. 0295 018 450
kirjaamo.lansi@avi.fi
www.avi.fi/lansi

Vaasan päätoimipaikka
Wolffintie 35

Jyväskylän toimipaikka
Cygnæuksenkatu 1

Tampereen toimipaikka
Yliopistonkatu 38

Tämä asiakirja LSSAVI/4623/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/4623/2020 har godkänts elektroniskt

Nyberg Matti 25.05.2020 15:46